

Đường đi vô hạn, nhớ lời xưa...

(Viết để Tưởng niệm Thầy Thích Hạnh Tuấn)

Tâm Thường Định

"I feel blessed since not too many people can do what we are doing. Working in this field required a lot of energy and sacrifice. We are in this position as a spiritual leader and carrying out the message of the Buddha to help ourselves and others. To be happy, one must be at ease and mindful about our existence." **Thích Hạnh Tuấn**

Tháp Phổ Đồng, Chùa Quang Nghiêm, Stockton, CA - Nơi HT. Thích Minh Đạt, cũng như HT. Thích Tịnh Từ, Tu Viện Kim Sơn, luôn ủng hộ việc học của Thầy. Photo - Bruce Võ.

Tiếng chuông reo vừa dứt, dạy lớp học Honors Chemistry cuối cùng trong ngày vừa xong, thở một hơi và ngồi xuống mở điện thư, thấy anh Quảng Tịnh Nguyễn Chí Thanh gửi email *Tin Buồn*, đọc mà không tin vào những gì mình nhận, rồi đọc lại lần nữa: "*Chúng con/chúng chúng tôi kính báo tin: Thượng Tọa Thích Hạnh Tuấn... Đã viên tịch trưa hôm nay, thứ Sáu ngày 30/10/2015...*"

Vẫn không tin vào mắt mình!

Cùng lúc quý anh Thị Nghĩa, Quảng Pháp, Quảng Hải, và Nguyên Túc cũng nhận tin qua Facebook. Chúng tôi gọi chị trưởng Tâm Phùng để kiểm chứng.

Thật rồi! Thầy đi thật rồi!

Bàng hoàng và xót xa!

Không biết làm sao hơn, lúc này, chỉ ngồi xuống—hít thở sâu và chậm. Tự nhiên nhớ hai câu cuối trong bài thơ **Dạ Toạ** của Ôn Tuệ Sỹ, mà thầy thay mặt ký tặng vào năm 2002, tại Tu Viện Kim Sơn:

"*Không môn thiên viễn do hòaai mộng*

Quy lộ vô kỳ nhiệm chuyển bằng"

(Hình bóng chùa xưa còn nhớ mãi

Đường về vô hạn, rồi lòng thêm)

*

Thầy ơi! mới ngày nào đây mà, còn hẹn anh chị Nguyễn Phú và Nguyễn Nhơn sẽ về thăm Thầy và GDPT Trúc Lâm. Nhớ ngày nào gặp Thầy tại Chùa Việt Nam, Houston, TX trong kỳ trại Huấn Luyện A-Dục Lộc Uyển, 1998 nghe Thầy giảng pháp thật hay. Nhưng giây phút gây ấn tượng và sâu đậm nhất mà chúng tôi nhớ mãi là Thầy lên sân khấu, hát bài "Tôi Yêu Màu Lam" của nhạc sĩ Trần Nhật Thanh. Đó cũng là lần đầu tiên, chúng tôi biết bài hát ấy. Dạt dào cảm xúc!

*Chúng tôi yêu màu Lam là màu thêm sức sống
Chúng tôi yêu màu Lam màu kết bao tình thương
Lòng mến yêu vô vàn về đây ta cùng hát
Hát lên cho đời hết bao đau buồn*

ĐK:

*Bạn ơi về đây ta sống vui bên nhau
Xây mộng ước mai sau cho tương lai thêm ấm
Bạn ơi về đây tay nắm tay vang ca
Với lời ước cho nhau một nguồn sống bao chan hòa*

*Chúng tôi yêu đàn em bằng tình thương cao quý
Hôm nay về đây nhìn các em hồn nhiên
Đời sống vui an lành. Và chúng tôi yêu màu Lam
Với bao nhiêu thành kính trong tâm hồn.*

Hát xong, Thầy còn nói là Thầy được "độc quyền hát" bài này. Bài hát mà Thầy yêu quý nhất và Thầy luôn hát mỗi khi đi trại với Gia Đình Phật Tử, nhưng lý do nào Thầy chọn khoác áo Đà thay áo Lam? Thầy quan niệm rằng màu Nâu sống là sự hòa quyện tuyệt vời giữa màu Lam và huyết tạng, biểu tượng của lòng nhiệt huyết và tình thương của tuổi trẻ mang chí nguyện đem Đạo vào đời. Đó cũng là bài học kỷ niệm đánh dấu cuộc đời Huynh trưởng của chúng tôi trong tổ chức GDPT Việt Nam.

Sự dẫn thân huynh trưởng của chúng chúng tôi từ đó được diu dắt, thương yêu và nâng đỡ của nhiều vị Chư Tôn Túc tại Hòa Kỳ, trong đó có Thầy. Lần đầu tiên gặp mặt và tâm sự với Thầy thật lâu là dịp Thanksgiving tại Tu Viện Kim Sơn, 2002, sau khi chia sẻ những ưu tư và hoài vọng cho tổ chức GDPT, Thầy lấy tập thơ của Ôn Tuệ Sỹ, *Ngục Trung Mị Ngữ* do Quảng Hương Tùng Thư xuất bản năm 1988, ký tặng, vì biết chúng tôi là người yêu thơ văn. Nhưng hơn thế nữa Thầy tâm sự, Ôn Tuệ Sỹ là một thiên tài, có chí lớn cho Phật giáo, Quốc gia và Dân tộc, nên chúng ta phải học hỏi và noi theo. Vì thế, bản thân Thầy cũng đang theo đuổi chương trình Tiến Sĩ Phật Học (Buddhist Studies) tại University of California at Berkeley, sau khi học xong văn bằng Thạc Sĩ Tôn Giáo Tỷ Giáo (Master of Theology Studies) tại Harvard University. Thật tự hào vì Thầy là người tu sỹ mà mình có duyên gần gũi tiếp xúc. Chúng chúng tôi rất kính trọng Thầy, ủng hộ và noi theo hạnh nguyện cao cả của Thầy. Rồi năm 2006, Thầy được thỉnh về trụ Trì Chùa Trúc Lâm, thành phố Chicago, tiểu bang Illinois, USA để hành đạo.

Từ ngày Thầy đảm nhiệm trọng trách Trụ Trì Trung Tâm Văn Hóa Phật Giáo Chùa Trúc Lâm, Phật giáo Việt Nam tại tiểu bang Illinois nói riêng và trung Mỹ nói chung ngày càng phát triển, trong đó có tổ chức Gia đình Phật tử, nhất là GDPT Trúc Lâm mà Thầy luôn tự hào và chia sẻ những thành công với chúng chúng tôi.

Từ đó về sau, mỗi khi Thầy về thăm Tu Viện Kim Sơn, Chùa Phổ Từ, Chùa Kim Quang hay đơn vị GDPT Kim Quang là dịp chúng tôi được duyên lành hội ngộ. Ngoài ra, trong mỗi lần học Phật pháp cho các trại huấn luyện, chúng tôi đều có cơ duyên gặp Thầy, lần cuối cùng gặp và tâm sự cùng Thầy bằng xương bằng thịt là ngày phỏng vấn Thầy và Thầy Từ Lực cho luận án tại Tu Viện Kim Sơn vào năm 2013. Chúng tôi học hỏi từ Thầy rất nhiều, lần chót là *Kinh Thắng Man* trong bậc Lực trong trại Vạn Hạnh. Sau đại hội 'hợp nhất' toàn quốc 2004 tại chùa Diệu Pháp, Monterey Park, California, tổ chức GDPTVN Hoa Kỳ xác nhận lập trường trực thuộc vào 'thế' truyền thống trong hệ thống GHPGVNTN, mà sau này vào năm 2008, Thầy đảm nhận chức vụ Tổng Vụ Trưởng Tổng Vụ Thanh Niên của Hội Đồng Điều Hành GHPGVNTNHNK. Hoài vọng của Thầy cũng như Chư Tôn Túc là sự ngồi lại, hòa giải, và hợp nhất lại tổ chức GDPT Việt Nam tại Hoa Kỳ vì đang bị chia rẽ. Làm được như vậy, tổ chức GDPT Việt Nam tại Hoa Kỳ mới lớn mạnh hầu giúp cho Giáo Hội, giúp Phật Giáo Việt Nam tiếp tục sứ mệnh của mình một cách vững chãi là đem đạo Phật giúp cho đời bớt khổ, nhất là giúp giới trẻ, gia đình họ và xã hội nói chung. Ước mơ, hy vọng và hoài bão đó cũng là nỗi niềm chung của rất nhiều Chư Tôn Thiền Đức Tăng Ni mà duyên lành vẫn chưa đủ, mà Thầy tình nguyện dẫn thân chỉ vì tình yêu thương màu Lam bất diệt trong Thầy. Có lẽ bài học vô thường trong sự ra đi đột ngột của Thầy sẽ làm quý anh chị lớn có quyền hạn, bổn phận và trách nhiệm trong tổ chức GDPT ngồi lại và tìm lối đi chung của Tổ Chức, cho Phật giáo Việt Nam ngày càng lợi lạc.

Trở lại việc Thầy trò, chúng tôi với tư cách và trách nhiệm của hàng huynh trưởng cấp Tín, chúng con/chúng tôi đã và đang làm những gì có thể cho tổ chức và cho Phật giáo Việt Nam như lời Thầy dạy. Khi chúng tôi, có cơ duyên phỏng vấn Thầy cho luận án của mình, những chi tiết về cách hành hoạt, tu học, lãnh đạo, dẫn thân của Thầy có thể là kim chỉ nam cho nhiều người. Thầy là một học giả uyên thâm, Thầy là một trong số ít Tăng Ni Phật giáo Việt Nam viết Phật pháp bằng tiếng Anh và giảng dạy tiếng Anh một cách lưu loát.

Công trạng và hạnh nguyện của Thầy thì làm sao nói hết, Thầy đi chúng con xót thương, như biết Thầy đã dạy: *"Sự vô thường, tuổi già và bệnh tật không bao giờ hứa hẹn với chúng ta. Chúng có thể đến bất cứ lúc nào mà không một lời báo trước. Bởi vì cuộc sống là vô thường, nên chúng ta không biết chắc rằng chúng ta có còn sống ở sát-na kế tiếp hay không. Nếu một tai nạn xảy đến, chúng ta sẽ biến mất khỏi thế giới này ngay tức khắc. Mạng sống của chúng ta ví như hạt sương đọng lại trên đầu ngọn cỏ trong buổi sáng mùa xuân. Nó sẽ bị tan biến ngay khi ánh mặt trời ló dạng. Những ý niệm của chúng ta thay đổi rất nhanh trong từng sát-na. Thời gian rất ngắn ngủi. Nó chỉ kéo dài trong một sát-na (kṣaṇa), giống như hơi thở. Nếu chúng ta thở vào mà không thở ra, chúng ta sẽ chết."*

Hôm nay ngồi đây, nhớ Thầy nhớ giọng nói tiếng cười và bài hát tuyệt vời, xuất phát từ trái tim yêu màu áo Lam của Thầy. Với chúng con Thầy là đấng Trượng phu, là bậc trưởng tử Như lai mà chúng con thương kính. Đây là bài thơ kính bái biệt Thầy.

THẦY - CÂY TRÚC VÀNG

(Tưởng niệm Thầy Hạnh Tuấn)

*Ngày Thầy mất, vía Quán Âm Bồ Tát
Hiện thân Thầy cũng Bồ Tát Quán Âm
Thầy lắng nghe đời vô thường đau khổ
Đem Từ bi, Trí tuệ gieo bốn phương
Thầy - sông vị tha hoá độ khôn lường
Nay xả bỏ báo thân về Cõi Tịnh
Thầy - Hoàng trúc nhẹ lay
in hình mặt đất
vô sanh.*

Sự ra đi bất ngờ của Thầy là một nỗi mất mát quá lớn lao cho tổ chức Gia Đình Phật Tử, cho Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất Hoa Kỳ, cho Phật Giáo Việt Nam nói chung và cho Đạo tràng Chùa Trúc Lâm Chicago và các vùng phụ cận nói riêng. Ngưỡng nguyện mười phương chư Phật, chư Đại Bồ Tát phóng quang tiếp độ cho Giác linh Hòa Thượng thượng Hạnh hạ Tuấn Cao Đăng Phật Quốc.

Phật tử áo Lam đồng kính bái
Tâm Thường Định - Nguyệt Giác Nghiêm